

ความตายในสุนทรียสูตร: ความเชื่อ ผลประโยชน์ การสื่อสารและความรุนแรง

Death in Suttaree Sutta: Faith, Benefit, Communication, and Violence

มัลลิกา ภูมะธน¹, ดิเรก ต้วงลอย², พระปลัดระพิน พุทธิสารโร³

Mallika Phumathon¹, Direk Duangloy²,

Phrapalad Raphin Buddhiso³

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์¹,

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์²,

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย³

Nakhon Sawan Rajabhat University¹,

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Sawan Campus²,

Mahachulalongkornrajavidyalaya University³

Corresponding Author, E-mail: raphind@yahoo.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดเรื่องการจัดการต่อความเชื่อ
ผลประโยชน์ การสื่อสารและการใช้ความรุนแรง ผ่านเรื่องในสุนทรียสูตรที่ปรากฏใน
พระไตรปิฎก โดยใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร งานวิจัยและบทความทางวิชาการต่าง ๆ
ซึ่งสะท้อนความคิด วิเคราะห์ร่วมกับสถานการณ์ปัจจุบันในรูปแบบการเขียนบทความ
ทางวิชาการ ผลการศึกษาพบว่า เรื่องเกิดขึ้นในครั้งพุทธกาลโดยนางสุนทรีย เป็นผู้มี
ศรัทธา แต่ไม่ได้ใช้ปัญญาจนนำไปสู่ความตาย ความตายของนางสุนทรียถูกทำให้เป็น
เครื่องมือ ใช้เป็นประโยชน์สำหรับฝ่ายตรงข้ามทางศาสนา ในการให้ร้าย กล่าวร้าย
โจมตี โดยมีผลประโยชน์ในเรื่องมวลชน การยอมรับ การนับถือและเศรษฐกิจอยู่
เบื้องหลัง องค์ความรู้จากเรื่องนี้สามารถนำมาศึกษาเทียบเคียงในการศึกษาพุทธวิธีใน
การบริหารข้อมูลข่าวสาร วิธีการแก้ปัญหาในสถานการณ์ของการแข่งขัน ซึ่งได้ชัดเจน
ของบุคคลหรือองค์กรได้

คำสำคัญ: สุนทรีสูตร; ความตายในพระสูตร; พระสูตร

Abstract

This article aims to study concepts of management towards beliefs, interests, communication, and violence through the story in Suttaree Sutta that appears in the Tipitaka. This is based on documentary study related to research works and academic articles. It is also for studying the reflection and analysis with current situations which is proposed by using the form of academic writing. The story took place in the Buddha time. The study indicates that Mrs. Suttaree, who was a believer did not have wisdom until took her to death. She was killed for religious purpose to slander, denigrate, and attack opponents. It was for benefits of the mass of people, acceptance, respect, and economics in the background. The body of knowledge from this study can be compared with a case study of Buddhist methods in information management, how to solve the problems in the situation of competition, and be able to compete for the outstanding person or organization.

Keywords: Suttaree Sutta, Death in Sutta, Buddhist Sutta

บทนำ

ครั้งพุทธกาล ในสุนทรีสูตรมีเรื่องความขัดแย้งในเชิงอุดมคติระหว่างพระพุทธศาสนากับศาสนาอื่น ซึ่งเกิดขึ้นจากแนวคิดและวิธีการการเผยแพร่ศาสนาที่แตกต่างกัน โดยมีศาสนิกที่เข้ามานับถือศรัทธา แล้วนำไปสู่การแข่งขันกัน ทั้งนี้ เพื่อสร้างความเชื่อและประโยชน์จากมวลชนแก่ตัวเองและกลุ่มของตน แต่เป็นความสูญเสีย (ประโยชน์) ของอีกฝ่าย จึงทำ

ให้ต้องคิด “กลวิธี/กลยุทธ์” ในการกำจัดหรือทำให้อีกฝ่ายเสียชื่อเสียงเสียมวลชน ดังกรณี “มิชชันนารีกับความขัดแย้งในพม่ายุคอาณานิคม (Missionary and Conflict in Colonial Burma)” (เฟ๋า นวกุล, 2560: 47-62) การลอบสังหารบาทหลวงในกัมพูชา (Chandler, 1991) พระเพทราชาปฏิวัติยึดอำนาจพระนารายณ์ (นิธิ เอียวศรีวงศ์, 2549) ล่วงไปถึงการขัดกันอินโดนีเซีย

“เส้นแบ่งอัตลักษณ์ในอินโดนีเซีย: ความเกลียดชังคนอื่นในแคมเปญต่อต้านอาฮก” (ชนม์ธิดา อัยกุล, 2561: 64-115) ประเด็นของการขัดกันภายใต้ผลประโยชน์ทางการเมืองโดยใช้แนวคิด ความแตกต่างทางศาสนาและชาติพันธุ์มาเป็นกลไกขับเคลื่อน แนวคิดความขัดกันภายใต้กลไกทางศาสนา ความเชื่อ ศรัทธาที่เกิดขึ้นนับแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบัน ซึ่งในการศึกษานี้จะได้นำมาเทียบเคียงศึกษาย้อนกลับผ่านสุนทรียสูตรต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครั้งพุทธกาล

การแย่งชิงผลประโยชน์ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมที่พัฒนาไปเป็นการช่วงชิงเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์นั้น โดยใช้ทั้งวิธีการเพื่อให้ได้มาแก่ตนเอง หน่วยงาน องค์กรและรัฐชาติ ตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหน่วยนั้น ๆ แต่อีกนัยหนึ่งในการได้มานั้นเป็นการสร้างคู่ขัดแย้งหรือการแข่งขันทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดผลหรือผลได้จากกลไกการปฏิบัตินั้น ๆ ทั้งในส่วนของมวลชน การยอมรับ ผลประโยชน์อันพึงได้ในรูปของทรัพย์สิน ดังที่เราได้ยินประโยคที่ว่า “กลุ่มทุน/กลุ่มผลประโยชน์” ดังนั้น ในการศึกษานี้จะได้นำเหตุการณ์ ผลและแนวปฏิบัติที่ปรากฏในสุนทรียสูตร เหตุการณ์ที่

ปรากฏในครั้งพุทธกาล มาเป็นกรอบในการคิดวิเคราะห์ เพื่อสะท้อนแนวคิดในประเด็นของการสื่อสาร การเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ซึ่งจะได้นำมาวิเคราะห์เทียบเคียงภายใต้แนวคิดในปัจจุบันนำเสนอเป็นลำดับไป

เนื้อเรื่อง

สุนทรียสูตรจากพระไตรปิฎก

ในพระสูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย อุทาน วรรคที่ 4 เมฆยวรรค เรื่องที่ 8 สุนทรียสูตร (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 25 ข้อ 38: 246-250) ดังความว่า

สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคประทับอยู่ ณ พระเชตวัน อารามของอนาถบิณฑิกเศรษฐี เขตกรุงสาวัตถี สมัยนั้นพระผู้มีพระภาคทรงเป็นผู้ที่มหาชนสักการะ เคารพ นับถือ บูชานอบน้อม ทรงได้จีวร บิณฑบาต เสนาสนะและคิลานปัจจัยเภสัชบริขาร แม้ภิกษุสงฆ์ก็เป็นผู้ที่มหาชนสักการะ เคารพ นับถือ บูชานอบน้อม ได้จีวร บิณฑบาต เสนาสนะและคิลานปัจจัยเภสัชบริขาร ส่วนพวกอัญญเดียรถีย์ปริพาชกเป็นผู้ที่มหาชนไม่สักการะ ไม่เคารพ ไม่นับถือ ไม่บูชา ไม่นอบน้อม ไม่ได้จีวร บิณฑบาต เสนาสนะและคิลานปัจจัยเภสัชบริขาร ครั้นนั้นพวกอัญญเดียรถีย์ปริพาชกทนเห็นสักการะเกิดขึ้นแก่พระผู้มีพระภาคและ

ภิกษุสงฆ์ไม่ได้ จึงพากันไปหานางสุนทรีปริพาชกาถึงที่อยู่ ได้กล่าวกับนางสุนทรีปริพาชกา ดังนี้ว่า “น้องหญิง เธอสามารถจะทำประโยชน์แก่พวกญาติได้ไหม”

นางถามว่า “ท่านเจ้าข้า จะให้ดิฉันทำอะไร ดิฉันสามารถทำได้ เพื่อประโยชน์แก่พวกญาติ แม้ชีวิตดิฉันก็สละให้ได้”

พวกอัญเดียรถีย์ปริพาชกจึงกล่าวว่า “ดีละ น้องหญิง ถ้าอย่างนั้นเธอจง ไปพระเชตวันเนื่อง ๆ” นางสุนทรีปริพาชกาได้รับคำของอัญเดียรถีย์ปริพาชก แล้วไปพระเชตวันเนื่อง ๆ

เมื่อพวกอัญเดียรถีย์ปริพาชกเหล่านั้นรู้ว่า คนจำนวนมากเห็นนางสุนทรีปริพาชกาไปพระเชตวันเนื่อง ๆ จึงได้จ้างนักเลงให้ห่านาง แล้วหมกไว้ในครอบพระเชตวันนั่นเอง จากนั้น ได้พากันเข้าไปเฝ้าพระเจ้าปเสนทิโกศลถึงที่ประทับ ได้กราบทูลพระเจ้าปเสนทิโกศล ดังนี้ว่า “ขอเดชะ มหาบพิตร อาตมภาพทั้งหลาย ไม่เห็นนางสุนทรีปริพาชกาเลย”

พระเจ้าปเสนทิโกศลตรัสถามว่า “พระคุณเจ้าทั้งหลายสงสัยที่ไหนเล่า” พวกอัญเดียรถีย์ปริพาชกทูลตอบว่า “ที่พระเชตวัน มหาบพิตร”

พระเจ้าปเสนทิโกศลรับสั่งว่า “ถ้าอย่างนั้น พระคุณเจ้าทั้งหลายจงค้นพระเชตวัน ดูเถิด”

ลำดับนั้น อัญเดียรถีย์ปริพาชกเหล่านั้นจึงค้นพระเชตวันแล้ว ขุดศพนางสุนทรีปริพาชกาตามที่ตนสั่งให้หมกไว้ขึ้นจากคู ยกขึ้นเตียงแล้วให้หามเข้าไปยังกรุงสาวัตถี เดินจากถนนนี้ไปถนนโน้น จากตรอกนี้ไปตรอกโน้น พร้อมกับให้คนทั้งหลายโพนทนาว่า

“ท่านทั้งหลาย เชิญดูการกระทำของพวกพระสมณะเชื้อสายศากยบุตรเถิด พระสมณะเชื้อสายศากยบุตรเหล่านี้ไม่มีมายาอายุ ทุกิล มีธรรมเลวทราม กล่าวเท็จ ไม่ประพฤติพรหมจรรย์ ความจริง พระเหล่านี้ถึงจะปฎิญาณว่า เป็นผู้ประพฤติธรรม ประพฤติสงบ ประพฤติพรหมจรรย์ กล่าวคำจริง มีศีล มีกัลยาณธรรม แต่พระ เหล่านี้ไม่มีความเป็นสมณะ ไม่มีความเป็นพรหม ความเป็นสมณะของพระเหล่านี้เสื่อมสิ้นไปแล้ว ความเป็นพรหมของพระเหล่านี้เสื่อมสิ้นไปแล้ว ความเป็นสมณะของพระเหล่านี้จะมีแต่ที่ไหน ความเป็นพรหมของพระเหล่านี้จะมีแต่ที่ไหน พระเหล่านี้ปราศจากความเป็นสมณะ พระเหล่านี้ปราศจากความเป็นพรหมแล้ว ทำไมเป็นชายจึงข่มขืนผู้หญิงแล้วฆ่าเสียเล่า”

สมัยนั้น คนทั้งหลายในกรุงสาวัตถีเห็นภิกษุทั้งหลายแล้วด่า บริภาษ เกรี้ยวกราด เปียดเบียนด้วยวาจา หยาบคายที่ไม่ใช่ของสัตบุรุษว่า “พระ

สมณะเชื้อสายศากยบุตรเหล่านี้ ไม่มี
ยางอาย ทุศีล มีธรรมเลวทราม ฯลฯ
พระเหล่านี้ปราศจากความเป็นพรหม
แล้ว ทำไม เป็นชายจึงข่มขืนผู้หญิง
แล้วฆ่าเสียเล่า”

ครั้งนั้น ในเวลาเช้า ภิกษุ
จำนวนมากครองอันตรวาสก ถือบาตร
และจีวรเข้าไปบิณฑบาตยังกรุงสาวัตถี
กลับจากบิณฑบาตหลังจากฉันอาหาร
เสร็จแล้ว เข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคถึง
ที่ประทับ ถวายอภิวาทแล้วนั่ง ณ ที่
สมควร ได้กราบทูลพระผู้มีพระภาค
ดังนี้ว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ขณะนี้
คนทั้งหลายในกรุงสาวัตถีเห็นภิกษุ
ทั้งหลายแล้วด่า บริภาษ เกรี้ยวกราด
เบียดเบียนด้วยวาจาหยาบคายที่ไม่ใช่
ของสัตบุรุษว่า ‘พระสมณะเชื้อสาย
ศากยบุตรเหล่านี้ไม่มียางอาย ทุศีล มี
ธรรมเลวทราม ฯลฯ พระเหล่านี้
ปราศจากความเป็นพรหมแล้ว ทำไม
เป็นชายจึงข่มขืนผู้หญิงแล้วฆ่าเสีย
เล่า”

พระผู้มีพระภาคตรัสว่า
“ภิกษุทั้งหลายเสียง (โจษ) นั้นจักมีไม่
นาน จักมีเพียง 7 วันเท่านั้น ครั้นพ้น 7
วันก็จักหายไป ภิกษุทั้งหลาย เธอ
ทั้งหลายจงกล่าวตอบกับคนทั้งหลายที่
เห็นภิกษุแล้วด่า บริภาษ เกรี้ยวกราด
เบียดเบียน ด้วยวาจาหยาบคายที่ไม่ใช่
ของสัตบุรุษ ด้วยคำถ้อยนี้ว่า

“คนที่ชอบกล่าวคำไม่จริง
หรือคนที่ทำความชั่วแล้ว กล่าวว่ ‘ฉัน
ไม่ได้ทำ’ ต่างก็ตกนรก คน 2 จำพวก
นั้น ต่างก็มีกรรมชั่ว ตายไปแล้ว มีคติ
เท่าเทียมกันในโลกหน้า”

ลำดับนั้น ภิกษุทั้งหลายเรียน
คำถ้อยนี้ในสำนักพระผู้มีพระภาคแล้ว
กล่าวตอบคนทั้งหลายที่เห็นภิกษุแล้ว
ด่า บริภาษ เกรี้ยวกราด เบียดเบียน
ด้วยวาจาหยาบคายที่ไม่ใช่ของสัตบุรุษ
ด้วยคำถ้อยนี้ว่า

“คนที่ชอบกล่าวคำไม่จริง
หรือคนที่ทำความชั่วแล้ว ฯลฯ ตายไป
แล้วมีคติเท่าเทียมกันในโลกหน้า”

คนทั้งหลายได้มีความคิดอย่าง
นี้ว่า “พระสมณะเชื้อสายศากยบุตร
เหล่านี้ คงไม่ได้ทำความผิด พระสมณะ
เชื้อสายศากยบุตรเหล่านี้คงไม่ได้ทำ
บาป พระสมณะเชื้อสายศากยบุตรจึง
กล่าวสบถเช่นนั้น” เสียง (โจษ) นั้นได้
มีอยู่ไม่นาน เสียง (โจษ) ได้มีอยู่เพียง 7
วันเท่านั้น ครั้นพ้น 7 วันก็หายไป

ต่อมา ภิกษุจำนวนมากพากัน
เข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคถึงที่ประทับ
ถวายอภิวาทแล้วนั่ง ณ ที่สมควร ได้
กราบทูลพระผู้มีพระภาคดังนี้ว่า

“ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ น้า
อัศจรรย์จริง ไม่เคยปรากฏ พระผู้มี
พระภาคตรัสพระดำรัสไว้ว่า ‘ภิกษุ
ทั้งหลาย เสียง (โจษ) นั้นจักมีไม่นาน
จักมีเพียง 7 วันเท่านั้น ครั้นพ้น 7 วันก็

จักหายไป เสียง (โจษ) นั้นก็หายไป
พระพุทเจ้าข้า”

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาค
ทรงทราบเนื้อความนั้นแล้ว จึงทรง
เปล่งอุทานนี้ ในเวลานั้นว่า

“คนทั้งหลายผู้ไม่สำรวม ชอบ
กล่าวทิ่มแทงผู้อื่นด้วยวาจา เหมือน
ทหารเข้าศึกทิ่มแทงข้างที่ออกศึกด้วย
ลูกศร ฉะนั้นนั้น ภิกษุผู้มีจิตไม่คิด
ประทุษร้าย ฟังคำหยาบคาย ที่คนพาล
กล่าวแล้ว ฟังอดกลั้นไว้ได้”

สรุปเรื่องจากสุนทรีสูตร
เหตุการณ์ที่นักบวชในศาสนาอื่นได้
ล่อลวงให้นางสุนทรีไปยังวัดเซตวันเพื่อ
ฟังธรรมกับพระพุทธเจ้า แล้วได้มีการ
จ้วงนิกมาให้ไปสังหารนางและหมกศพ
ไว้ในวัดเพื่อเป็นการสร้างสถานการณ์
ใส่ความวัดในพระพุทธศาสนา วัด
พระพุทธเจ้าและพระสงฆ์ด้วยตรรกะ
ว่า เหตุการณ์ในวัดต้องเป็นสมาชิกใน
วัดกระทำเพื่อทำลายชื่อเสียงและใส่
ความให้ได้รับความเสียหายอันจะพึง
เกิดขึ้น

แนวคิดความหวง (มัจฉริยะ)

ต่อผลประโยชน์นำไปสู่การช่วงชิง

แนวคิดเรื่องผลประโยชน์เชิง
บุคคล องค์กร รัฐ หรือประเทศชาติ
เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง
นับแต่อดีต (1) ดังที่พระสูตรกล่าวว่า
ฝ่ายหนึ่งได้ประโยชน์ อีกฝ่ายหนึ่งก็เสีย
ประโยชน์ด้วย ทั้งในเชิงเศรษฐกิจและ

การจัดสรรผลประโยชน์ การที่ฝ่ายหนึ่ง
เสียประโยชน์และมองคู่แข่งเป็นศัตรู
จึงหาวิธีการทำให้อีกฝ่ายเสียชื่อเสียง
จนกระทั่งการทำลาย เป็นต้น (2)
สงครามในประวัติศาสตร์ของมวล
มนุษยชาติ บทเริ่มและบทจบ คือ การ
ช่วงชิงเพื่อให้ได้สิ่งที่เรียกว่า
ผลประโยชน์ทั้งในนามรัฐหรือองค์กร
(3) ผลประโยชน์ว่าด้วยการจัดการ
การให้ได้ว่ามาซึ่งอำนาจ ตำแหน่ง
บรรดาศักดิ์จึงเกิดขึ้น และในการช่วง
ชิงต้องอาศัยกลไกที่ตัวเองสามารถ
ควบคุมและกำหนดได้ การขับเคลื่อน
อย่างเป็นระบบมีพลังในตัวเอง ซึ่งใน
ที่นี้จะได้นำแนวคิด “หวง-มัจฉริยะ”
มาเป็นกรอบสะท้อนข้อเท็จจริงได้

1. ความขัดแย้งในเรื่องเขต
แดนและแผ่นดิน (อาวาสมัจฉริยะ)
เป็นสงคราม ความขัดแย้งที่สัมพันธ์กับ
รัฐ ประเทศชาติและเขตแดน ดังกรณี
พระเจ้าปเสนทิโกศลทำศึกสงครามกับ
พระเจ้าอชาตศัตรู ผลลัพธ์ คือ พระ
เจ้าปเสนทิโกศลแพ้ในสงคราม และ
กลับไปนอนฝันร้าย หลอนต่อความ
พ่ายแพ้ จึงเป็นที่มาของพุทธพจน์ที่ว่า
“ผู้ชนะย่อมก่อเวร ผู้พ่ายแพ้ย่อมนอน
เป็นทุกข์” (พระไตรปิฎกภาษาไทย
เล่ม 25 ข้อ 201: 95; พระมหาพรหม
ธมมहाโส, 2557: 29-54) สงครามอิรัก
อิหร่านในช่วง ค.ศ. 1980-1988 ดังที่
Murray, Williamson; Woods,

Kevin (2014) ได้ทำการศึกษาไว้ในเรื่อง “The Iran-Iraq War: A Military and Strategic History” ที่สงครามความขัดแย้งนี้ยาวถึง 7 ปี 10 เดือน 1 วัน หรือเหตุการณ์เผชิญหน้าระหว่างประเทศอิรักที่รัสเซียผนวกไครเมียเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของประเทศ ใน “วิกฤติการไครเมีย” (Political Status of Crimea) ทำให้เกิดการเผชิญหน้าและมาตรการในการคว่ำบาตรรัสเซียจนกลายเป็นวิกฤติในคาบสมุทรบอลข่าน ดังปรากฏในงานของ Hagendoorn, Linssen และ Tumanov (2001) ในเรื่อง “Intergroup Relations in States of the Former Soviet Union: The Perception of Russians” รวมไปถึงข้อพิพาทเรื่องดินแดนเยรูซาเลมระหว่างอิสราเอลกับชาติอาหรับ และข้อพิพาทระหว่างอิสราเอลกับปาเลสไตน์ (Israeli-Palestinian Conflict) ว่าด้วยดินแดนเขตแดนของเวสต์แบงก์และฉนวนกาซา (West Bank, Gaza Strip) ดังปรากฏในงานของ Kurtzer และ Lasensky (2008) เรื่อง Negotiating Arab-Israeli Peace: American Leadership in the Middle East แม้จะมีความพยายามในการเจรจาสันติภาพ แต่ผลก็ไม่ได้เกิดขึ้นเป็นตามที่คาดหวังอย่างที่ต้องการให้เป็น คือ สันติภาพ

ทั้งหมดที่ยกมา ล้วนเกิดขึ้นภายใต้แนวคิดความหวังต่อดินแดนที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ของมวลมนุษยชาติ

2. ความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์ เศรษฐกิจ (ลัทธิจักรวรรดิ) การแย่งชิงเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์เชิงบุคคล องค์กร รัฐ ประเทศชาติ ทรัพยากรธรรมชาติ อันจะเป็นไปเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ การตั้งกำแพงภาษี การกีดกันทางการค้า การรวมกลุ่มเพื่อผลประโยชน์นามกลุ่มต่าง ๆ เช่น ประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (European Economic Community) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community (AEC) สันนิบาตอาหรับ (Arab League) องค์กรกลุ่มประเทศผู้ส่งออกน้ำมันออก (Organization of Petroleum Exporting Countries) หรือ โอเปก (OPEC) กลุ่ม G7 (Group of Seven) ASEAN+3 เป็นต้น โดยกลุ่มที่ตั้งขึ้นทั้งหมดล้วนมีฐานคิดในเรื่องการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจ โดยมีแนวคิดในเรื่องการกีดกันทางการค้า การตั้งกำแพงภาษี การใช้มาตรการกีดกันทางการค้า การลงทุน เป็นต้น ดังนั้น การเผชิญหน้าสู่ความขัดแย้งแข่งขันในโลกนี้มีฐานคิดในเรื่องผลประโยชน์ ผลได้แห่งรัฐเป็นสำคัญ ดังปรากฏในสงครามสมัยใหม่ที่เราจะพบว่า ความขัดแย้งในเรื่องน้ำมัน แหล่งก๊าซธรรมชาติ เขต

แดน การค้า ฯลฯ ดังงานของชลลดา สัจจานิตย์ (2552: 125-134) ในเรื่อง “มาตรการ NTBs; การกีดกันสำคัญต่อผู้ส่งออกไทย – Non-tariff Barriers (NTBs): Key Trade Barriers for Thai Exports” ที่ให้แนวคิดในเรื่องการแข่งขันทางการค้าที่ว่า

“การจัดทำการเขตการค้าเสรี หรือเอฟทีเอ ที่ขณะนี้หลายประเทศได้ให้ความสนใจหันมาเจรจาเพิ่มขึ้น เป็นผลให้กำแพงภาษีที่ประเทศต่าง ๆ สร้างขึ้นเพื่อจำกัดการนำเข้ามีแนวโน้มลดลง กระตุ้นให้เกิดการขยายตัวของ การค้าไร้พรมแดน ถึงกระนั้นก็ตามการส่งออกสินค้าไปยังประเทศคู่ค้า ต้องเผชิญกับการกีดกันทางการค้าในรูปแบบอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการค้าที่ใช้ ประเด็นทางเทคนิคเป็นข้ออ้าง เช่น การกำหนดมาตรฐานสินค้า หรือการ กีดกันทางการค้าที่ใช้ประเด็นเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค การอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม ความรับผิดชอบต่อสังคม ฯลฯ มาเป็นข้ออ้างในการลดการ นำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ ซึ่ง มาตรการทางการค้าที่มีใช้ภาษีเหล่านี้ มีแนวโน้มจะถูกนำมาใช้มากขึ้นเรื่อย ๆ ในตลาดการค้าโลก โดยที่มาตรการที่ ประเทศคู่ค้านำมาใช้กับผู้ส่งออกไทย จะพบว่า มีทั้งมาตรการในเชิงกว้าง ที่ จำแนกเป็นมาตรการและมาตรการใน เชิงลึกที่จำแนกเป็นกลุ่มสินค้า จึง

จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ส่งออกจะต้องศึกษา ข้อมูลและติดตามข่าวสารมาตรการกีด กันการค้ารูปแบบใหม่ ๆ จากประเทศ คู่ค้าอย่างสม่ำเสมอ เพื่อที่จะได้ปรับกล ยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจระหว่าง ประเทศได้ทันทั่วทั้ง”

ดังนั้น มาตรการต่าง ๆ มี เป้าหมายเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ อาทิ การกีดกันทางการค้าสามารถแบ่ง ออกเป็น 2 มาตรการใหญ่ คือ มาตรการทางภาษีศุลกากร (Tariff Barriers) และมาตรการที่มีใช้ภาษี ศุลกากร (Non-tariff Barriers) หรือ เรื่องใดที่เนื่องด้วยความหวง (มัจฉริยะ) ทางเศรษฐกิจ ผลได้หรือผลประโยชน์ เป็นสำคัญ

3. ความขัดแย้งในเรื่องเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ (กุลมัจฉริยะ) ชาติพันธุ์ที่ สัมพันธ์กับโครงสร้างทางสังคมในมิติ ของโลกส่วนหนึ่งได้กลายเป็นปัญหา ความขัดแย้งรุนแรง นับหนึ่งเกิดจาก ความเชื่อที่แตกต่างในชาติพันธุ์นั้น ๆ ดังกรณีสงครามแย่งน้ำของประยูรญาติ ในครั้งพุทธกาลที่เป็นเรื่องการเหยียด ชาติพันธุ์ (พระไตรปิฎกพร้อมมรรธ ก ถา แ บ ล เล่ม 42: 3 6 2-366) พระพุทธเจ้ากับบพบาทในการเข้าไป ห้ามทัพของวิรูปทกะในสงครามฆ่าล้าง เผ่าพันธุ์ศากยวงศ์ (พระไตรปิฎก ภาษาไทย เล่ม 25 ข้อ 47: 41; พระ มหาพรรษา ธมมहाโส, 2557) หรือ

ความขัดกันว่าด้วยความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ ความเชื่อและศาสนาในพื้นที่ทางภาคใต้ของประเทศฟิลิปปินส์ และโรฮิงญาประเทศเมียนมาร์ ดังผลการศึกษาของ Yegar, Moshe (2002) ในเรื่อง “Between Integration and Secession: The Muslim Communities of the Southern Philippines, Southern Thailand, and Western Burma/ Myanmar” หรือเหตุการณ์การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ในรวันดา ซึ่งเป็นการสังหารหมู่ชนเผ่าทุตซี (Tutsi) และฮูตู (Hutu) ในประเทศรวันดา โดยสมาชิกรัฐบาลฝ่ายข้างมากที่ส่วนใหญ่เป็นชาวฮูตู ในเหตุการณ์ 100 วัน ตั้งแต่วันที่ 7 เมษายนถึงกลางเดือนกรกฎาคม 2537 มีชาวรวันดาประมาณ 501,000–1,000,000 คนเสียชีวิต ซึ่งเป็น 70% ของชาวทุตซี และ 20% ของประชากรรวมของรวันดา ดังปรากฏในการศึกษาของ Mamdani, Mahmood (2002) เรื่อง “When Victims Become Killers: Colonialism, Nativism, and the Genocide in Rwanda” รวมไปถึงความรุนแรงของอิรักต่อชาวเคิร์ดในอิรัก จากข้อมูลที่ว่า “...ชาวเคิร์ดเป็นปัญหาหอกข้างแคร่ของตุรกีและอิรักมาโดยตลอด ซึ่งชาวเคิร์ดทางตอนเหนือของอิรักนั้นพยายามเรียกร้องเอกราชโดยต้องการแยกตัวออกจากอิรัก

ส่วนในตุรกีก็เช่นกัน และเมื่อพวกเคิร์ดก่อการกบฏ และลุกฮือ ก็จะถูกปราบปรามอย่างรุนแรงทั้งในตุรกีและอิรัก...” (โกวิท วงศ์สุรวัฒน์, 2559) หรือในงานของ Harris, G.S. (1977) เรื่อง “Ethnic Conflict and the Kurds” ก็ให้ข้อมูลที่ไม่ว่าแตกต่างกัน ด้วยความขัดกันในเรื่องชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนาและความเชื่อเป็นฐานของความแตกต่างและนำไปสู่ความขัดแย้งในประเด็นนี้ด้วยเช่นกัน

4. ความขัดแย้งในเรื่องชนชั้นทางสังคม วรรณะ (วัฒน์มัจฉริยะ) กรณีความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในครั้งพุทธกาลที่เป็นช่องว่างทางสังคมในช่วงสมัยนั้นผ่านระบบคิดเรื่องวรรณะ (ชนชั้น) ช่องว่างและความแตกต่างทางสังคมและชั้นทางสังคม การที่พระพุทธเจ้าทรงออกบวช นัยหนึ่งจึงเป็นการปฏิเสธระบบวรรณะและสร้างความเสมอภาคในชุมชนสังฆะ รวมถึงการที่พระพุทธเจ้าทรงแก้ปัญหาภายในครอบครัวระหว่างพระเจ้าปเสนทิโกศล วาสภขัตติยาและวิฑูททะ ภายใต้แนวคิด “เลือดพ่อสำคัญกว่าเลือดแม่” จนกระทั่งเป็นอภัยทาน มีฐานคิดจากความแตกต่างในเรื่องชั้นวรรณะทางสังคม (พระระพิน พุทธิสาร, 2554) รวมทั้งความหวงหรือขัดกันในระบบคิดของวรรณะ ยังปรากฏต่อเนื่องจนกระทั่งปัจจุบัน ดังมีข้อมูลที่บวร โท

ศรีแก้ว (2559) เขียนไว้ในบทความ เรื่องศักราชอินเดียยุคใหม่ ยอมลด ชั้นเพื่อให้อยู่รอด ให้ข้อมูลไว้ว่า “... ปัญหาสืบเนื่องจากการแบ่งชนชั้น วรรณะในอินเดียปะทุขึ้นมาอีกครั้ง เมื่อชาว “ชาฏ” (Jat) ในรัฐหริยาณา ทางภาคเหนือ ใกล้กรุงนิวเดลี ก่อ จลาจลเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว มีผู้เสียชีวิต 19 คน บาดเจ็บหลายร้อยคน นอกจากนี้ ปิดกั้นถนนและรางรถไฟ ผู้ประท้วงยัง ทำลายคลอง “มุนัค” ที่ใช้ผลิต น้ำประปาป้อนเมืองหลวงกว่า 60% ทำให้ประชาชนกว่า 10 ล้านคน หรือ ราว 3 ใน 4 ของประชากรกรุงนิวเดลี ไม่มีน้ำใช้ วรรณะเกิดจากพวก “อริยะ” หรือ “อารยัน” เข้าไปรุกราน และทำสงครามกับชนพื้นเมืองเจ้าของ ถิ่นเดิมในอินเดีย ซึ่งเรียกว่าพวก “มัลลิกชะ” (หรือทาสสุ หรือทราวิท) ในยุคโบราณ เมื่อพวกอริยะชนะ สงคราม จึงใช้ศาสนาพราหมณ์เป็น เครื่องมือในการแบ่งวรรณะเป็น 4 วรรณะ เพื่อให้ง่ายต่อการปกครอง โดยถือว่าแต่ละวรรณะเกิดจากอวัยวะ ของพระพรหมที่แตกต่างกันและมี หน้าที่ต่างกัน..”

แนวคิดนี้เกิดจากระบบ วรรณะในอินเดียยังคงแข็งแรงและมี อิทธิพลอยู่ในสังคม แม้เวลาจะ เปลี่ยนไปจากครั้งพุทธกาลแล้วก็ตาม แต่แนวคิดเรื่องหวังวรรณะ ขึ้นทาง

สังคมยังปรากฏอยู่ ดังมีผู้ทำการศึกษา ไว้ อาทิ ะบบวรรณะ: ปัญหาและ ทางออกในมุมมองของมหาตมะ คานธี และ ดร. บี. อาร์ อัมเบดการ์ ของ สมหวัง แก้วสุฟอง (2559: 121-139) การดำรงอยู่ของระบบวรรณะในสังคม อินเดีย ของสมหวัง แก้วสุฟอง (2561: 115-134) หรือในงานของอาชว์ฐริษฐ์ น้อมเนียน (2560: 31-60) เรื่อง แนวคิดทางสังคมเรื่องอาชีพจาก มุมมองเรื่องวรรณะในศาสนาฮินดู ดังนั้น แนวคิดเรื่องความหวังวรรณะ อันสะท้อนถึงความเหลื่อมล้ำทางสังคม ดังยกกรณีศึกษาจากข้อมูลของ CS Global Wealth Report 2018 ของ เครดิตสวิส Private Banking และผู้นำ ในการบริหารความมั่งคั่ง สัญชาติ สวิตเซอร์แลนด์ ซึ่งเผยแพร่ข้อมูลเมื่อ เดือนตุลาคม 2561 โดยระบุว่า ประเทศไทยกลายเป็นประเทศที่มี ความเหลื่อมล้ำสูงที่สุดในโลกไปแล้ว เมื่อนับอันดับด้าน ความมั่งคั่ง (Wealth) จากที่ประเทศไทยเคยอยู่ อันดับ 3 ในการสำรวจเมื่อสองปีก่อน แต่ปัจจุบันกลับแซงหน้าความเหลื่อม ล้ำของรัสเซียและอินเดีย ไปยืนห่าง จากทั้งสองประเทศเป็นอันดับ 1 (ไทยรัฐฉบับพิมพ์, 2561) ดังนั้น ปัญหาความเหลื่อมล้ำของสมาชิกใน สังคม จึงยังคงเป็นปัญ หาของ

ประชาคมโลก โดยเฉพาะประเทศไทย กับสถิติที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน

5. ความขัดแย้งในเรื่องทฤษฎีหลักการ แนวคิด หลักปฏิบัติ (ธัมมมัจฉริยะ) ความขัดกันด้วยความเชื่อหลักการ แนวคิดถูก-ผิด ใช่-ไม่ใช่ จริง-แท้-ไม่จริงแท้ ดังความความขัดแย้งในเรื่องการเมืองการปกครอง รัฐธรรมนูญ ประชาธิปไตย การเลือกตั้ง-ไม่เลือกตั้ง เผด็จการ ประชาธิปไตย เสรีนิยม พุทธแท้-พุทธเทียม สัทธรรมปฏิรูป เรื่องเหล่านี้เป็นการขัดแย้งในเรื่องแนวคิดและหลักปฏิบัติ ดังปรากฏในครั้งพุทธกาลจนกระทั่งนำไปสู่การสังคายนาและตกเป็นนิกาย (สุรพศ ทวีศักดิ์, 2545: 82-92) ดังกรณีประเทศไทยก็เกิดธรรมยุติกนิกาย (ศรีสุพร ช่วงสกุล, 2537: 54-81) สันติอโศก (จันทร์หา เสงสมบุรณ์, 2556: 143-150) ธรรมกาย (ตรี บุญเจือ, 2017: 498-524) เสือเหลืองแดง (วรรณวิภากร์ มานะโชติพงษ์, 2557: 31-68) ประชาธิปไตยและความเชื่อต่อประชาธิปไตยที่แตกต่าง (นรพัชร เสาธงทอง, 2015: 89-95) เช่น กลไกการแก้ไขรัฐธรรมนูญ การเลือกตั้ง-ไม่เลือกตั้ง การรัฐประหารผิดกฎหมายหรือเป็นการคอร์รัปชันในเชิงอำนาจเหล่านี้นำไปสู่การเผชิญหน้ากับความขัดแย้ง รวมไปถึงการใช้ความรุนแรงเหล่านั้นเป็นเครื่องมือ “สื่อ (ไม่) ฆ่า:

ความรุนแรงเชิงวัฒนธรรมในยุคดิจิทัล” (วิไลวรรณ จงวิไลเกษม, 2560: 153-163) ส่งผ่านความรุนแรงเป็นแนวคิดการกระทำ ดังนั้น แนวคิดเรื่องความหวังต่อความเชื่อ หลักการหลักคิด จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่น่าไปสู่ความขัดแย้งและใช้ความรุนแรงต่อกันภายใต้แนวคิดธัมมมัจฉริยะ

แนวคิดความหวังต่อความเชื่อ ความคิด เผ่าพันธุ์ วงศ์ตระกูล ชาติพันธุ์ จึงทำให้เกิดพฤติกรรมและการกระทำที่นัยหนึ่งเพื่อรักษา นัยหนึ่งเพื่อปกป้อง นัยหนึ่งเพื่อยืนยันอุดมคติ ความคิดของตนเอง ดังนั้น ความขัดแย้งเรื่องน้ำมัน เขตแดน ดินแดน ความขัดแย้งเรื่องแหล่งแร่ ก๊าซธรรมชาติ และในความขัดกันกันเหล่านั้นที่เกิดขึ้นในปัจจุบันส่วนหนึ่งแก้ไขได้ ส่วนหนึ่งยังไม่มีบทสรุป ส่วนหนึ่งกลายเป็นรวมรุนแรงจากการแก้ปัญหาเสียเอง และผลกระทบที่เกิดขึ้นก็ยังอยู่อย่างต่อเนื่องมา โดยทั้งหมดเกิดขึ้นภายใต้แนวคิดความหวัง (มัจฉริยะ)

ความตายของนางสุนทรกับ บทวิเคราะห์ทางสังคม เศรษฐศาสตร์ และการช่วงชิง

ความตายของสุนทรในสุนทรสูตร สามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อเชื่อมโยงประเด็นต่าง ๆ ในเชิงสังคม

เศรษฐกิจ และการจัดสรร
ผลประโยชน์ได้ ซึ่งจะพบว่า

1. ผลประโยชน์ทำให้คนต้องตาย ครั้นพุทธกาลความเจริญรุ่งเรืองของพระพุทธศาสนา ทำให้กลุ่มความเชื่อศาสนาอื่นได้รับผลกระทบ เพราะเป็นฐานมวลชนเดียวกัน แปลว่าแย่งลูกค้ากัน การใช้ความตายของนางสุนทรีเป็นเครื่องมือ ใส่ร้ายป้ายสี จากผลประโยชน์ที่เสียไปของกลุ่มศาสนาตรงกันข้าม จึงเกิดความคิดทวงคืนผลประโยชน์ ทำให้คิดกำจัดด้วยเล่ห์กล โยนศพป้ายสี ด้วยความผิดว่า “ใครฆ่า” ดังกรณีความตายและศพในการชุมนุมที่ราชประสงค์ในบริการเมืองไทยระหว่างวันที่ 10 เมษายน-พฤษภาคม พ.ศ. 2553 ความตายและการฆ่าจึงมีนัยของผลประโยชน์และการเสียประโยชน์ หรืออาจเรียกว่า ศพมีนัยเป็นผลประโยชน์ ความตายมีผลประโยชน์เป็นความเสื่อม ความเกลียดชังต่อความเชื่อของอีกฝ่ายหนึ่ง รวมทั้งผลประโยชน์ในอำนาจและผลได้ ทำให้มนุษย์ต้องลงทุนแย่งชิงเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจ-ผลประโยชน์โดยไม่จำกัดวิธีการ แม้กระทั่งทำคนให้ตายดังปรากฏในพระสูตร “จึงได้จ้างนักเลงให้ฆ่านาง แล้วหมกไว้ในคูรอบพระเชตวันนั่นเอง” (เทียบเคียงจากพระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 25 ข้อ 38: 246-250)

2. ความโลภในผลประโยชน์อำนาจ หมายถึง การแสวงหาผลประโยชน์และอำนาจโดยไม่จำกัดวิธีเนื่องจาก “พวกอัญเดียรฉัตรบริพาชนเห็นสักการะเกิดขึ้นแก่พระผู้มีพระภาคและภิกษุสงฆ์ไม่ได้” (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 25 ข้อ 38: 246-250) นำไปสู่การสร้างเหตุการณ์เพื่อใช้เหตุการณ์เป็นเครื่องต่อรอง ใช้ความเท็จลดทอนความจริง ความตายถูกทำให้เป็นเงื่อนไขเพื่อเป็นเครื่องมือของอีกฝ่าย เพื่อคุกคาม ช่มชู้ รวมไปถึงการยุติผลได้ของอีกฝ่าย เราจึงเห็นความตายถูกยกเป็นประเด็นทางการเมืองลดทอนความน่าเชื่อถือของอีกฝ่าย ความตายถูกทำให้เป็นเครื่องมือในการยุตบบาทหรือพฤติกรรมการกระทำของอีกฝ่าย ความตายหรือความรุนแรงจึงเป็นจุดเริ่มของปัญหา และไม่มีที่ท่าที่จะสรุปจบหรือแก้ปัญหาดูอย่างถาวร แต่จะเป็นตราบาปเพื่อผลประโยชน์อำนาจ ที่ถูกบันทึกไว้เป็นข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ ดังปรากฏในสุนทรีสูตรด้วยเช่นกัน

3. ความตายเป็นเครื่องมือ “แพะ” กับความตาย ความตายของนางสุนทรีถูกตั้งคำถามเชิงประจักษ์จากหลักฐานในที่เกิดเหตุ ว่าทำไมสุนทรีมาวัดทุกวัน จึงถูกฆ่าตายและต้องตายในวัด คนทำดีทำไมจะต้องตายหรือถูกฆ่าตายในวัด ใครเป็นคนฆ่า

“พระเหล่านี้นำปราศจากความเป็นสมณะ พระเหล่านี้นำปราศจากความเป็นพรหม แล้ว ทำไม เป็นชายจึงข่มขืนผู้หญิง แล้วฆ่าเสียเล่า” (พระไตรปิฎก ภาษาไทย เล่ม 25 ข้อ 38: 246-250) มีการตั้งข้อสังเกตว่า ต้องเป็นพระแน่นอน เพราะตายในวัด แปลว่า พื้นที่และพฤติกรรมของสถานที่เกิดเหตุไม่น่าจะเป็นอื่นไปได้ ยกเหตุแห่งความสงสัยจำเพาะไปที่วัด ความตายเป็นสถานการณ์ที่ถูกสร้าง จึงเป็นการสร้างทั้งจริงและเท็จ เพื่อเป็นคำตอบรวมของเหตุการณ์ จะเป็นไปได้อย่างไรที่จะฆ่าจากที่อื่น แล้วแบกศพมาทั้งที่นี่

ประเด็นในการใส่ความ ถูกสร้างด้วยการสื่อสารสาธารณะ การโฆษณา ประหนึ่งว่า อีกฝ่ายเป็นผู้ถูกกระทำ รวมไปถึงกรณีไศกนาฏกรรมความตายของเสือเหลืองเสือแดงในสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองในประเทศไทย “วันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 มีประชาชนเสียชีวิต 98 ศพ บาดเจ็บ 1,978 คน รวมทั้งล่าสุด เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ประกาศใช้กฎอัยการศึกและกองทัพทำการรัฐประหารเกิดความเสียหายในด้านเศรษฐกิจอย่างรุนแรงมากกว่า 750,000 ล้านบาท ค่าเงินบาทลดลงร้อยละ 4.6 ต่ำสุดในรอบสามปี ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ลดลง ร้อย

ละ 9.1 ด้านการท่องเที่ยวลดลงร้อยละ 60 นักลงทุนต่างชาติได้ถอนเงิน 5,600 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อเป็นการประท้วง” (อานวย สุชี, 2560: 9-11)

ประเด็นและข้อมูลที่ยกมาล้วนถูกนำมาเป็นเครื่องมือเป็นประเด็นตีโต้ทางการเมือง (เอกพลณัฐ ญัฐพัช นันท์, 2558: 85-128) ความตายในสถานการณ์ทางการเมืองเมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2516 และ 2518 ล้วนมีแนวคิดได้อีกฝ่าย โดยมีผลเป็นได้-เสีย ส่วนใครได้เสียเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ดังกรณีความตายในเหตุการณ์ปฏิวัติวัฒนธรรมของจีน (Schoenhals, 1996) ความตายในเหตุการณ์ฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ในกัมพูชา (Chandler, 1991) การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ในรวันดา (Longman, 2010) ล้วนเป็นข้อเท็จจริง แต่อีกฝ่ายหนึ่งเป็นเครื่องมือในการสื่อสารสาธารณะเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับอีกฝ่ายหนึ่ง ดังนั้น ความตายของสุนทรีจึงเป็นความจริงว่า ความตายนั้นถูกออกแบบมาให้ตายในสถานการณ์ของการแข่งขันและการช่วงชิงผลประโยชน์ในนามองค์กรคู่แข่ง แต่อีกฝ่ายหนึ่งถูกทำให้เป็นเครื่องมือของอีกฝ่ายในการสร้างความชอบธรรมและลดความชอบธรรมให้กับอีกฝ่ายหนึ่งไปพร้อมกันด้วย

4. การสร้างข้อมูลเท็จสู่การสื่อสารอันเป็นเท็จ ในเรื่องสุนทรีสูตร

การสร้างข้อมูลสถานการณ์อันเป็นเท็จ “อัญเดียรภัยปริพาชกเหล่านั้น จึงค้น พระเชตะวันแล้วขุดศพนาง สุนทรีปริพา ชิกาตามที่ดินสั่งให้หมกไว้ขึ้นจากคุยกขึ้นเตี้ยแล้วให้ห้ามเข้าไปยังกรุงสา วตถิ์ เดินจากถนนนี้ไปถนนโน้น จาก ตรอกนี้ไปตรอกโน้น พร้อมกับให้คน ทั้งหลายโพนทนาว่า....พระเหล่านี้ ปราศจากความเป็นพรหมแล้ว ทำไม เป็นชายจึงข่มขืนผู้หญิงแล้วฆ่าเสีย เล่า” (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 25 ข้อ 38: 246-250) ตามแนวคิดในเรื่อง ทฤษฎีสมคบคิด (Conspiracy Theory) ที่มีนัยของการสมรู้ร่วม กระทำหรือสร้างสถานการณ์ร่วมกัน “...ระบบความคิดของคนหรือกลุ่มคน ที่นำเหตุการณ์ หรือเรื่องเล่ามา เชื่อมโยงเข้าด้วยกัน เพื่อมี วัตถุประสงค์หนึ่งใดที่จะให้คุณ-โทษ ประโยชน์หรือความเสียหายแก่บุคคล กลุ่มบุคคลโดยมีข้อเท็จจริงเพียง บางส่วนหรือจะมีเหตุผลความเชื่อ บางส่วนมาสนับสนุนทั้งในบริบทของ สังคม วัฒนธรรม ศาสนาและการเมือง ...” (เฉลิมพล พลमुख, 2561) ดังกรณีที่มีเหตุการณ์ “...เรื่องราวในอดีตกาลที่ ผ่านมาที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีสมคบคิด ในต่างประเทศ อาทิ นักบินอวกาศ บัสซ์ อัลดริน และนีล อาร์มสตรอง ใน โครงการอะพอลโลที่เหยียบดวงจันทร์ เมื่อปี พ.ศ. 2511 เป็นเรื่องลวงฮิต

เลอร์ และเอลวิส เพรสลีย์ ยังไม่ตาย แต่ถูกมนุษย์ต่างดาวนำตัวไปนอกโลก ปรีศ น การ ลอบสังหารของ ประธานาธิบดีคนที่ 35 จอห์น เอฟ เคเนดี ที่มีอายุน้อยที่สุดของ สหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2506”

เจ้าของวาทะ “จงอย่าถามว่า ประเทศชาติจะให้อะไรแก่ท่าน แต่จงถามตัวท่านเองว่า ท่านทำอะไรให้ ประเทศชาติ” หรือ “โลกอาจจะแตก ในเร็ววันนี้ เนื่องด้วยจะมีก้อน อุกกาบาตขนาดใหญ่เข้ามาในวงโคจร ของโลกของเรา...” และมีข้อมูลอันเป็น สถิติรวมว่า “...มีนักวิจัยด้านรัฐศาสตร์ ของมหาวิทยาลัย Miami ที่นำโดย Joseph E. Uscinski และ Joseph M. Parent ที่ได้เขียนหนังสือเรื่อง American Conspiracy Theories ในปี ค.ศ. 2014 ที่ได้สำรวจคนอเมริกา พบว่า 3 ใน 4 เคยเชื่อว่า โอบามาไม่ได้ เป็นคนอเมริกัน และเหตุการณ์ 9/11 คนที่จับระดับปริญญาตรีเชื่อในเรื่อง ดังกล่าว 23 %...” (เฉลิมพล พลमुख, 2561) ทั้งหมดที่ยกมาเป็นการสะท้อน ข้อมูลของความจริงที่ถูกจัดสร้างขึ้น ส่วนเป็นเท็จเป็นจริง ข้อมูลของความ จริงจะเป็นผู้ยืนยันความจริงด้วยความ จริงนั้น ดังนั้น เมื่อกล่าวโดยสรุป ผลประโยชน์ที่ขัดกันทำให้เกิดการ แข่งขัน ชิงชิงผลประโยชน์ด้วยวิธีการ

ที่ไม่สุจริต การใช้ชีวิตคนอื่นมาทำสร้าง
เงื่อนไขเป็นความตาย ผลจึงกลายเป็น
ความรุนแรง ความตายและความ
รุนแรงต่อเนื่อง โดยมีผลประโยชน์ใน
ด้านต่าง ๆ เป็นฉากหลังกำกับอยู่ก็ตาม

การบริหารสู่ความรุนแรงกับ จัดการความรุนแรงด้านข้อมูล ข่าวสาร

เมื่อเจาะจงไปในเรื่องความ
รุนแรง การสื่อสาร โดยมีฉากหลังเป็น
ผลประโยชน์ทั้งนามรัฐชาติ ชาติพันธุ์
เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมใน
สุนทรียสูตร (1) มีข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ
สาเหตุของความโลภ ผลประโยชน์ จึง
นำไปสู่ความรุนแรง ใช้ความรุนแรง
เป็นเครื่องมือ (2) การบริหารข้อมูล
ข่าวสารหรือการสื่อสารอันเป็นเท็จ ซึ่ง
สามารถนำมาเปรียบเทียบประยุกต์ได้
ในสถานการณ์ของการท่วมทับของยุค
สมัย ของ ข่าวสาร Fake News
โดยเฉพาะในปัจจุบัน ซึ่งยกมาอธิบาย
ได้ คือ

1. การบริหารเพื่อให้ได้
ผลประโยชน์สู่การใช้ความรุนแรง ใน
สุนทรียสูตรผลประโยชน์เป็นปัจจัยต่อ
อำนาจและการใช้ความรุนแรง “แม้
ภิกษุสงฆ์ก็เป็นผู้ที่มหาชนสักการะ
เคารพ นับถือ บูชา นอบน้อม ได้จัวร์
บิณฑบาต เสนาสนะและคิลานปัจจัย
เภสัชบริขาร ส่วนพวกอัญญเดียรถีย์
บริพาชกเป็นผู้ที่มหาชนไม่สักการะ ไม่

เคารพ ไม่นับถือ ไม่บูชา ไม่นอบน้อม
ไม่ได้จัวร์ บิณฑบาต เสนาสนะและคิ
ลานปัจจัยเภสัชบริขาร” (พระไตรปิฎก
ภาษาไทย เล่ม 25 ข้อ 38: 246-250)
จนผสมรวมเป็นความรุนแรงไป “จำ
นักเลงให้ฆ่านางแล้วหมกไว้ในคูรอบ
พระเชตะวัน” (พระไตรปิฎกภาษาไทย
เล่ม 25 ข้อ 38: 246-250) แม้ในความ
เป็นจริง ความรุนแรงเหล่านั้นจะหวัง
ผลได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น ดังกรณีพระ
เจ้าอชาตศัตรูที่เชื่อคำยุยงของที่
ปริกษานำไปสู่การยึดอำนาจจากพระ
ราชบิดา แล้วใช้ความกลัวเป็นเครื่อง
ป้องกันจับพระราชบิดาขังคุกและ
สวรรคตในที่สุด พระเจ้าวิสุทธิชนที่ใช้
ผลแห่งความเกลียดชังแย่งชิงอำนาจ
จากพระเจ้าปเสนทิโกศลผู้เป็นพระราช
บิดา จนกระทั่งกระทำความรุนแรง
ปล่อยให้บิดาเสียชีวิตอยู่นอกเมือง
(พระระพิน พุทธิสาร, 2554) พระเจ้า
อโศกที่ต้องทำความรุนแรงต่อพี่น้อง
เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจ “...เจ้าชายอโศก
ทรงมีพระชนมายุ 30 พรรษา ได้เสด็จ
กลับพระนครปาฏลิบุตร ทำสงคราม
แย่งชิงราชสมบัติได้สำเร็จ เสด็จเสวย
ราชสมบัติ และราชาภิเษก เมื่อ พ.ศ.
218....” (ชูจิต ชายทวีป, 2558: 1-13)
กรณีจินซีฮ่องเต้ (Qín Shǐ Huángdì;
260–210 ก่อนคริสตกาล) จักรพรรดิผู้
เกรียงไกรในประวัติศาสตร์จีน ก็ใช้
ความรุนแรงเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจ “...

สังหารหลี่ปู้เหว่ยผู้เปรียบเสมือนบิดา
บุญธรรม - ประหารโหดขั้นที่ ผู้เป็นซู้
รักของพระมารดาจิ้นซีฮ่องเต้ - จิ้นซี
เมื่อจำใจลงโทษพระมารดาตนเอง -
โหดสังเฝ้าตำราและฆ่าบัณฑิต - บัณฑิต
ให้สังหารยกหมู่บ้าน - จิ้นซีฮ่องเต้
บัณฑิตให้สังหารชั้นที่นับร้อยในวัน
เดียว...ฝังนักคิดและปัญญาชนสำนัก
วิชาขงจื้อทั้งเป็นจำนวน 460 คนเมื่อ
ปี 210 ก่อนคริสตกาล...” (รวีโรจน์,
2558) ผลประโยชน์ คือ อำนาจ และ
ใช้อำนาจนั้นในการทำลายหรือการปราบ
คู่แข่งในทางการเมืองและเศรษฐกิจ
โลก การช่วงชิงกันของรัฐมหาอำนาจ
ในช่วงสงครามเย็นทำให้เกิดการ
เผชิญหน้ากันทางทหาร เศรษฐกิจและ
การเมืองระหว่างประเทศจนกลายเป็น
สงครามตัวแทน (Proxy War) ใน
หลายพื้นที่ดังปรากฏในอิรัก ซีเรีย
ปัจจุบัน โดยมีผลประโยชน์ในเชิงรัฐ
เครือข่ายจำนวนมาก ผลประโยชน์
ในทางเศรษฐกิจที่เห็นได้ชัด คือ น้ำมัน
และทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น ซึ่งใน
แนวคิดทางพระพุทธศาสนาได้เสนอ
วิธีการแก้ไข คือ การจัดสรร
ผลประโยชน์ที่เป็นธรรม (สาธารณ
โภคี) สอดคล้องกับสภาพความจริงใน
สิทธิและผลประโยชน์นั้น ให้เป็นผลได้
แก่สมาชิกอย่างเท่าเทียม “เนกาสี
ลกเต สุข - กิณคนเดียวย่อมไม่เป็นสุข”
ภายใต้ระบบองค์กรรวม (สังฆะ) เพื่อการ

อยู่ร่วมกันอย่างสันติ (สามัคคีธรรม)
เมื่อขัดกันด้วยผลประโยชน์ผลได้
ก็ต้องมีการบริหารที่เป็นธรรม
เหมาะสม เป็นต้น

2. วิธีการจัดการความรุนแรง
ด้านข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
ในสุนทรียสูตร พระพุทธเจ้าใช้วิธีการ
ยืนยันความจริงด้วยความจริง ใช้ความ
สงบกลบข่าวเท็จ ดังปรากฏว่า “ภิกษุ
ทั้งหลายเสียง (โจษ) นั้น จักมีไม่นาน
จักมีเพียง 7 วันเท่านั้น ครั้นพ้น 7 วันก็
จักหายไป” (พระไตรปิฎกภาษาไทย
เล่ม 25 ข้อ 38: 246-250) เมื่อใดก็
ตามที่ชาวพุทธจะดำเนินการหรือ
สื่อสารใด ๆ จะต้องรับข้อมูลและ
สื่อสารอย่างระมัดระวัง เช่น การใช้
ความจริงยืนยันต่อความจริงนั้น
(สัจจะ) เป็นความจริงแท้ หรือใช้ความ
จริงต่อสู้ความไม่จริง เป็นพุทธวิธี
เกิดขึ้นครั้งพุทธกาล พร้อมต่อสู้ด้วย
วิธีการ “คนที่ชอบกล่าวคำไม่จริงหรือ
คนที่ทำความชั่วแล้วกล่าวว่า “ฉันไม่ได้
ทำ” ต่างก็ตกนรก” (พระไตรปิฎก
ภาษาไทย เล่ม 25 ข้อ 38: 246-250)
ในทางพระพุทธศาสนาใช้กลวิธีในการ
ยุติความรุนแรงจากการสื่อสารด้วย
ความจริงแท้ (สัจจะ) ดังวัตรปฏิบัติของ
พระพุทธเจ้าที่ว่า “ธรรมชาติของ
ตถาคต ย่อมไม่ทำบาปแม้ในที่ลับ”
ธรรมชาติเหล่านี้ย่อมเป็นหลักฐานที่
ประจักษ์ทั้งในเชิงบุคคล เหมือนสัตว์

กินพืชยอมไม่กินเนื้อ พระพุทธศาสนาใช้ธรรมชาตินี้เป็นเครื่องป้องกันและรักษาความจริงให้ปรากฏต่อสาธารณะจากเหตุการณ์ของสุนทรีสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ คือ ให้ใช้ความจริงต่อสู้กับความไม่จริงด้วยความมุ่งมั่นและเข้มแข็งที่จะต้องอดทนรอและยืนยันความจริงอย่างถึงที่สุด ซึ่งสามารถใช้ได้ในทุกสถานการณ์ทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

สรุป

ความตายเป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่เกิดแล้วต้องตาย แต่ความตาย

ของสุนทรีเป็นส่วนหนึ่งในการสอนให้มองธรรมชาติของมนุษย์ที่เกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็นธรรมชาติเช่นนั้น แต่ความตายของสุนทรีไม่ใช่ความตายในแบบปกติ เป็นความตายที่ถูกวางแผน จัดวางและหวังผลไว้แล้ว โดยมีฉากหลังในเรื่องผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและผลได้ ซึ่งได้นำมาเป็นผลสะท้อนคิดเชิงประจักษ์ในแบบความตายเป็นเครื่องมือการสื่อสาร ภายใต้เหตุปัจจัยของความเปลี่ยนแปลง ดังที่ยกมาเป็นกรณีศึกษาในสุนทรีสูตรนี้

บรรณานุกรม

- โกวิท วงศ์สุรวัฒน์. (28 พฤศจิกายน 2559). ขาวเคิร์ดแห่งประเทศไทยเคอร์ดีสถานผู้อาภัพ. *มติชนออนไลน์*, สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2562, จาก https://www.matichon.co.th/columnists/news_301053
- จันทร์หา เสงสมบุรณ์. (2556). การศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติและหลักปฏิบัติเรื่องพุทธสันติวิธีกับอารยะขัดขืนของชุมชนสันติอโศก. *วารสารมนุษยศาสตร์วิชาการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. 20 (2), 143-150.
- เฉลิมพล พลมุข. (19 เมษายน 2561). ทฤษฎีสมคบคิด. *มติชนออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2562, จาก https://www.matichon.co.th/article/news_920097
- ชนมธิดา อัยกุล. (2561). เส้นแบ่งอัตลักษณ์ในอินโดนีเซีย: ความเกลียดชังคนอื่นในแคมเปญต่อต้านอาฮก. *วารสารประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*. 5 (1), 64-115.
- ชลลดา สัจจานิตย์. (2552). มาตรการ NTBs: การกีดกันสำคัญต่อผู้ส่งออกไทย – Non-Tariff Barriers (NTBs): Key Trade Barriers for Thai Exports. *วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 9 (2), 125-134.

- ชูชิต ชายทวีป. (2558). มุลเหตุแห่งการเปลี่ยนพระราชหฤทัยของพระเจ้าอโศกมหาราช สู่การปกครองที่ทรงธรรม. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ฉบับปริ. 4 (2)*, 1-13.
- แซนด์เลอร์, เดวิด พี. (2543). *ประวัติศาสตร์กัมพูชา*. กรุงเทพมหานคร: มุลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.
- ตรี บุญเจือ. (2560). สื่อกับการจัดการความขัดแย้งต่อกรณีวัดพระธรรมกาย: การศึกษาเชิงวิเคราะห์ประเมินและพัฒนาเพื่อสังคมไทยยุค 4.0. *วารสารวิชาการ กสทช. 2*, 498-524.
- ไทยรัฐฉบับพิมพ์. (24 ธันวาคม 2561). เปิดความจริง ความเหลื่อมล้ำของคนไทย. *ไทยรัฐออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 18 มกราคม 2562, จาก <https://www.thairath.co.th/news/business/market-business/1452476>
- นรพัชร เสาธงทอง. (2015). ประชาธิปไตยแบบไทย. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. 6 (2)*, 89-95.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2549). *การเมืองไทย สมัยพระนารายณ์*. กรุงเทพมหานคร: มติชน.
- บวร โทศรีแก้ว. (28 กุมภาพันธ์ 2559). ศักยภาพอินเดียนยุคใหม่ ยอมลดชั้นเพื่อให้อยู่รอด. *ไทยรัฐออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 18 มกราคม 2562, จาก <https://www.thairath.co.th/content/583152>
- เผ่า นวกุล. (2560). มิชชันนารีกับความขัดแย้งในพม่ายุคอาณานิคม Missionary and Conflict in Colonial Burma. *วารสารรามคำแหง ฉบับมนุษยศาสตร์. 36 (2)*, 47-62.
- พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส. (2557). แนวโน้มบทบาทพระสงฆ์กับการเมืองไทยในสองทศวรรษหน้า. *วารสารพุทธศาสตร์ศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 21 (3)*, 29-54.
- พระระพิน พุทธิสารโร. (2554). *ความรุนแรงครั้งพุทธกาล: กรณีการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ ศากยวงศ์*. สารนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (พระพุทธศาสนา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เล่ม 25*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหามกุฏราชวิทยาลัย. (2543). *พระไตรปิฎกพร้อมอรรถกถาแปล เล่ม 42*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

- รวีโรจน์. (2558). *จีนชื้อฮ่องเต้ผู้ไร้เมตตา ล้างหัวโหดแบบทรมาณสุด ๆ*. กรุงเทพมหานคร: อนิเมทกรุ๊ป.
- วรรณวิภาศ มานะโชติพงษ์. (2557). มองเหลือง-แดง ผ่านข้อความคิดทางการเมือง. *วารสารเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์*. 32 (3), 31-68.
- วิไลวรรณ จงวิไลเกษม. (2560). สื่อ (ไม่) ฆ่า: ความรุนแรงเชิงวัฒนธรรมในยุคดิจิทัล. *วารสารศาสตร์ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชนมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*. 10 (3), 153-163.
- ศรีสุพร ช่วงสกุล. (2537). แนวคิดของธรรมยุติกนิกาย: เหตุผลนิยมและมนุษยนิยม. *วารสารพุทธศาสนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. 1 (2), 54-81.
- สมหวัง แก้วสุฟอง. (2559). ระบบวรรณะ: ปัญหาและทางออกในมุมมองของมหาตมะคานธี และ ดร. บี. อาร์. อัมเบดการ์. *วารสารปณิธาน*. 12 (2), 121-139.
- สมหวัง แก้วสุฟอง. (2561). การดำรงอยู่ของระบบวรรณะในสังคมอินเดีย. *วารสารปณิธาน*. 14 (1), 115-134.
- สุรพศ ทวีศักดิ์. (2545). เหตุเกิด พ.ศ. 1: วิเคราะห์กรณีปฐมสังคายนาและภิกษุณีสงฆ์โดยเมตตานันโท ภิกขุ. *วารสารพุทธศาสนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. 9 (2), 82-92,
- อาชวีภุริชญ์ น้อมเนียน. (2560). แนวคิดทางสังคมเรื่องอาชีพจากมุมมองเรื่องวรรณะในศาสนาฮินดู. *วารสารการบริหารการปกครอง*. 6 (1), 31-60.
- อำนวย สุชี. (2560). การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนบนวิกฤตความขัดแย้งทางการเมืองประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2549-2557. *วารสารบัณฑิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*. 15 (2), 9-32.
- เอกพลณัฐ ญัฐพัทธนันท์. (2558). การเมืองเสื้อสีกับการศึกษาขบวนการโต้กลับตามจารีตการศึกษาขบวนการทางสังคมและการเมือง. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. 27 (1), 85-128.
- Chandler, D. P. (1991). *The Tragedy of Cambodian History*. New Haven: Yale University Press.
- Hagendoorn, A., Linssen, H., and Tumanov, S. V. (2001). *Intergroup Relations in States of the Former Soviet Union: The Perception of Russians*. London: Psychology Press.
- Harris, G. S. (1977). Ethnic Conflict and the Kurds. *SAGE Journals*. 433 (1), 112-124.

- Kurtzer, D. C., Lasensky, S. B. (2008). *Negotiating Arab-Israeli Peace: American Leadership in the Middle East*. Washington, D.C.: United States Institute of Peace.
- Longman, T. (2010). *Christianity and Genocide in Rwanda*. New York: Cambridge University Press.
- Mamdani, M. (2002). *When Victims Become Killers: Colonialism, Nativism, and the Genocide in Rwanda*. Princeton: Princeton University Press.
- Murray, W. and Woods, K. (2014). *The Iran-Iraq War: A Military and Strategic History*. New York: Cambridge University Press.
- Schoenhals, M., ed., (1996). *China's Cultural Revolution, 1966–1969: Not a Dinner Party*. Armonk: M. E. Sharpe.
- Yegar, M. (2002). *Between Integration and Secession: The Muslim Communities of the Southern Philippines, Southern Thailand, and Western Burma/Myanmar*. Lanham: Lexington Books.